

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 320. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357939456/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Tieck og Wackenroder i Fællesskab foretog i Fichtelgebirge: «Wackenroder, der var uvant med saadanne Strabadser, kastede sig straks paa Sengen. Men Tieck var for bevæget; han kunde efter Alt, hvad han paa den Dag havde oplevet, ikke sove. Natur-aanderne vaagnede op. Han aabnede Vinduet. Det var den mildeste, herligste Sommernat. Maanelyset flød i fulde Straaler ned over ham. Der laa den for ham, den maanebeskinnede Tryllenat, Naturen med sine ældgamle og evigt unge Æventyr og Vidundere. Atter svulmede hans Hjerte helt. Til hvilket fjernt, ukendt Maal drog det ham med uimodstaaelig Kraft? Mildt og beroligende klang et Skovhorns svævende Toner igennem Natten. Han følte sig vemodigt bevæget og dog uendeligt lykkelig.»^{*)}

Man ser: end ikke Skovhornet fattes. Hvad der fattes ham er blot et Maal. Saaledes ogsaa i *Sternbald*, hvor den omflakende, kun af Længsler og anelsesfuld Begejstring ledede Maler efter egen Tilstaaelse stedse glemmer sit egenlige Formaal. «Man kan,» siger en af Bogens Personer, «ikke glemme sit Maal, fordi det fornuftige Menneske allerede forud har indrettet sig saaledes, at han intet Maal har.» Det er umuligt at overse, hvor stærkt denne bestemte Art af Naturfølelse og den Vilkaarlighed, der er det gennemgaaende Træk, staar i Sammenhæng, og hvorledes de gensidigt udvikles af hinanden.

Lad os da se, hvad det er for Landskaber, Frants Sternbald forstaar og maler, og hvorledes det er, han maler og forstaar dem:

Et Sted hedder det: «Frants vilde til at tegne Landskabet, men den virkelige Natur syntes ham tør mod dens Spejlbillede i Vandet.» Alle faste Omrids, alle bestemte Konturer er den tørre Prosa, Spejlbilledet i Vandet derimod, der er Billedet i anden Potens, det er romantisk Forfinelse, Genskin og Afglans. — Et andet Sted siger Frants: «Jeg gad male ensomme, gyselige Egne, møre, itubristede Broer mellem to stejle Klipper over en Afgrund, gennem hvilken en Skovstrøm skummende brød sig Vej: vildfarende Vandringmænd, hvis Kapper flagrede i den fugtige Vind, frygtelige Røverskikkelser, der sprang frem af Hulvejen, anholdte og plyndrede Vogne, Kamp med de Rejsende.» — Pure Teaterkulisser, mellem hvilke der opføres Melodrama!

*) Köpke I. 199, 163.